

Zobák
dokořán

č. 72

Úvodní slovo šéfredaktorky

Ahojte! Podzimní Zobák je tu!

A co to znamená? No přece si uvařit velký hrnek čaje, najít nejměkčí deku, pohodlně si sednout a zavzpomínat si na léto a na skvělé tábory v Gaisthale.

A co dalšího najdete v tomto čísle? Dozvíte se něco o nejzajímavějších a nejdůležitějších vynálezech, které změnily náš život. Potom se s vámi podělíme o našich zážitcích a koníčcích, a také o výborný recept na brownies.

Přeji vám příjemné čtení.

Verča

Obsah:

Gaisthal Junior	4
Gaisthal Klasik	6
Tagesberichte	8
JAPA	9
Jak Filip přišel o domov	10
Erasmus+	12
Česko – německý fond budoucnosti	14
Penicilin	15
Muay Thai	16
Vládnout nebi	17
Zajímavé fakty o vynálezech	18
Recept na brownies	20
Anni in Prag	22

Gaisthal Junior

Milá čtenářko, milý čtenáři, Zajímá tě letošní Junior? Byl to nezapomenutelný zážitek! Ale co se vlastně odehrálo?

V neděli 11. srpna jsme se sešli v našem tábořišti v Gaisthalu, aniž bychom tušili, že nás čeká neobyčejné dobrodružství. Objevili jsme záhadnou herní konzoli, která nás okamžitě zaujala. Když jsme ji spustili, hustá modrá mlha nás obklopila a z dálky se ozývaly dunivé bubny. Bylo jasné, že nás hra vtahuje do svého světa. Od té chvíle jsme se stali součástí videohry, pouhými postavami v příběhu připomínajícím známý Jumanji. Naším úkolem bylo ochránit džungli před dvěma zlovolnými padouchy – Helmutem Wurtzelschneiderem a Bohumilem Klestilem. Tito ničemové plánovali vykácet celou džungli a nahradit ji lukrativními ředkviemi. To jsme však nemohli dopustit! Kácení by nejen zničilo domov všech zvířat obývajících džungli, ale zároveň by ohrozilo existenci posvátné palmy, na které roste Svatý kokosový ořech – samotné srdce džungle.

Proces odlesňování bohužel již probíhal. Několikrát jsme padouchy přistihli při činu, ale pokaždé se jim podařilo uniknout. Jejich drzost

však dosáhla vrcholu, když nám ukradli Svatý kokosový ořech. Mysleli si, že tím podlomí naši vůli bránit džungli. Jak se však mýlili! Tento hanebný čin nás jen posílil a motivoval k ještě odhodlanějšímu boji. Nastalo hotové peklo – velká noční bouře nás vytrhla z postelí a

uvrhla do chaosu! Džungle nám tím jasně dávala najevo, že je něco zásadně v nepořádku. Nemohli jsme to jen tak přehlížet. Následujícího dne jsme se rozhodli Svatý kokosový ořech najít a vrátit jej na jeho místo. Cesta byla dlouhá a obtížná, plná nástrah a překážek, ale nakonec se nám podařilo uspět. Dopadli jsme oba padouchy a kokosový ořech vrátili tam, kam patří. Tím se obnovila rovnováha v džungli a my jsme pocítili, že vše je opět v pořádku. Po navrácení kokosu se opět snesla hustá mlha a dunivé bubny se znovu rozlehly džunglí. Když jsme se dalšího rána probudili, zjistili jsme, že jsme zpět v opravdovém, neherním světě. Naše dobrodružství ve hře skončilo, ale vzpomínky na něj v nás zůstaly živé.

Toto je jen stručné shrnutí letošního tábora Gaisthal Junior. Letos jsem si ho opravdu maximálně užil. Myslím, že se nám podařilo vytvořit nádherný příběh! Věřím, že se všichni zúčastnění vrátili domů spokojení. Pokud tě zajímají další příběhy z Gaisthalu Junior 2024, určitě se podívej na náš web (sojka.cz -> online -> Gaisthal Junior 2024).

Moc se těším na další ročníky!

Nick -
Hlavní vedoucí tábora
Gaisthal Junior 2024

Gaisthal Klasik

Po roce jsme se opět sešli v našem milovaném tábořišti, abychom se zúčastnili dlouho připravované mezinárodní konference G24. Uvítací přednášku ale narušila zvláštní návštěva – dva mimozemští tvorové, kteří nám ihned vyčínili, že jsme konferencí přispěli k vytvoření dystopické budoucnosti. Proto nás vzali s sebou do budoucnosti, abychom se o tom mohli přesvědčit na vlastní oči.

V budoucnosti nás čekala spousta nám neznámých věcí. Naši dobrodružnou cestou nás provázela umělá inteligence, která nás ze začátku varovala před nedostatkem přírodních zdrojů, ale postupem času získávala více moci a začala monitorovat každý náš krok.

Cestování časem nám ukázalo veškeré stinné stránky našeho nynějšího rozhodování. A tak jsme naši konferenci zakončili

společnou debatou o lidských právech, ochraně životního prostředí a sepsali jsme klíčové body, které budeme jako společnost následovat, abychom mohli žít v harmonické světě založeném na respektu k okolí.

Jménem celého týmu tábora Gaisthal Klasik 2024 bych ráda poděkovala především Vám, účastníkům. Vytvořili jste místo plné dobré nálady, radosti, smíchu a poznání. Doufáme, že jste si léto v Gaisthale užili alespoň stejně tak moc jako my.

Za tým vedoucích tábora Gaisthal Klasik 2024 - Naty

JAPA 2024

Víkendový vzdělávací seminář JAPA 2024 se konal 18. až 20. října v bavorské vesnici Weissenberg. Když jsme se v pátek všichni společně setkali a přivítali, konečně jsme se dozvěděli, co nás o víkendu čeká.

Hlavním cílem letošní JAPY bylo se naučit připravovat outdoor-programy, survival a jak poskytnout první pomoc.

Účastníci naplánovali náš klasický G-Spiel, připravili trasu, posty a noční Schatzsuche.

Během odpoledního programu jsme se naučili stavět stan z ponča, rozdělávat oheň křesadlem, základy orientace v přírodě pomocí papírové mapy a hvězdné oblohy a především základy první pomoci.

Nikdy nezapomeňte poskytnout první pomoc!

Každá snaha se počítá, a můžete tím někomu zachránit život.

A potom už přišel čas na rozloučenou 😞

Stihli jsme ještě shrnout naše zážitky a potom jsme se rozjeli každý na jinou stranu.

Jak Filip přišel o domov...

Kde začít? Asi přímo po táboře. Po nezapomenutelných dvou a půl týdnech v Gaisthalu jsem dorazil domů. Vzhledem k tomu, že mi přšelo do stanu, měl jsem všechny věci mokré, špinavé a smradlavé. V mém bytě bylo asi víc trávy z onoho promočeného stanu, který jsem nemohl sbalit, než čistého oblečení na následující dny. Musel jsem dohánět práci po dvou týdnech dovolené a zbývaly mi čtyři dny na to, abych vyklidil byt – ideální podmínky na stěhování. Ale proč se vlastně stěhuji? Stane se ze mě bezdomovec...

Nebojte, nepřišla na mě exekuce a ani jsem se nepokusil vykrást banku. Opoustil jsem byt, protože jsem se chystal na půl roku cestovat s kamarádem a v září jsem

odletěl na Island, kde budeme zhruba měsíc pomáhat na ovčí farmě. Sice už jsem se naučil, jak svolat okolo 50 lidí na gaisthalskou verandu, ale jak dostanem 700 ovcí z hor zpátky na farmu, je pro mě zatím záhadou. No, držte nám palce!

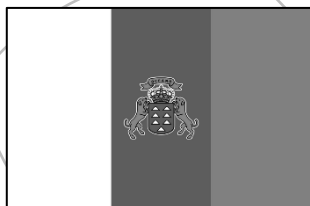
Z Islandu letíme na jih do Francie, na organickou farmu, kde se starší francouzský pár snaží žít z toho, co příroda dá. Na jejich

mini farmě jim naopak pomůžeme se dřevem, zahrádkou a dostaneme za to snad i najíst a třeba budeme mít kde spát. Z Francie nás

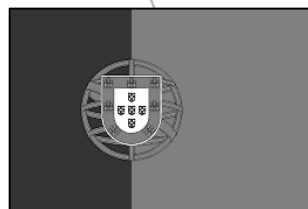
čekají Kanárské ostrovy, kde jakási Němka koupila novou vilu a chce pomoc se stěhováním, testováním její nově vyvinuté aplikace a její propagací na sociálních sítích. No a pak nás čeká ještě Španělsko a možná taky Portugalsko. Plánů je dost, ale vlastně skoro žádné. Tak nějak vše necháváme na osudu.

Tohle je první část příběhu z mého života bez domova. Jak to všechno bude probíhat? Nikdo neví. V dalším díle Zobáku se s vámi ale podělím o tom, jak to vlastně dopadlo s těmi ovceci, cestováním a vůbec životem na cestě.

Mějte se a těším se na OLA!!! Doražte, už jsem snad i našel novou lokaci, která zatím vypadá fakt super cool.

Tak čau,
Filip

Erasmus+

Zdravím všechny Sojky a Sojčata!

Letos jsem strávila jeden semestr v rámci programu Erasmus+ na lékařské fakultě v německém Tübingenu (proto jsem taky nebyla na táborech, fňuk :/).

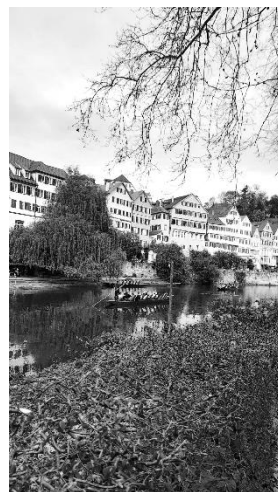
Tübingen je krásné historické město plné hrázděných domků, jehož centrem protéká řeka Neckar. Po Neckaru se člověk plaví po zvláštních lodích zvaných Stocherkahn, které trochu připomínají

benátské gondoly, není tam ale pádlo, ale dlouhá tyč, kterou kormidelník odstrkává loď ode dna. Kromě toho je také domovinou schwarzwaldského dortu. Kdybyste plánovali dovolenou, výlet do Tübingenu (a následný přesun do Schwarzwaldu) velmi doporučuji!

Protože je tento Zobák ale o vynálezech, přestávám tlachat o jídle a výletech a představím vám pár objevů spojených s Tübingenem. A jelikož jsem byla na medicíně, představím vám pár medicínských objevů.

Za mě objevem číslo jedna je objev nukleinu. Nuklein je hmota, kterou dnes nazýváme DNA a RNA a skrývá dědičnou informaci, kterou máme v každé buňce našeho těla. A právě nuklein objevil v roce 1869 Friedrich Miescher v zámecké laboratoři na zámku v Tübingenu. Samozřejmě Miescher tenkrát nevěděl, jak moc důležitý objev

provedl, ale už tenkrát tušil, že bude nuklein hrát nějakou roli v genetice.

V Tübingenu byla taky vytvořena první náhrada ušní kůstky (tyhle kůstky mají jen pár milimetrů, takže udělat tomu protézu a dát ji pak do ucha je docela mazec). Vzniklo to docela vtipně – tehdejší přednosta ORL kliniky byl v sauně se svým zubařem a říkal mu: „Tyjo, ty jsi mi udělal takovou suprovou korunku na zub. Nedokázal bys něco takového vyrobit i do ucha?“ Slovo dalo slovo a první protéza ušní kůstky byla na světě.

V psychiatrické nemocnici Tübingen také v roce 1906 představil poprvé Alois Alzheimer pacientku se zvláštní formou demence, kterou tenkrát pojmenoval dementia praecox, dnes ji ale všichni známe jako Alzheimerovu chorobu.

Tübingen je neuvěřitelné město a já bych mohla popsat ještě desítky stránek, koho by to ale bavilo číst :D. A tak vám jen chci vzkázat – učte se, studujte jazyky a cestujte, ať se jako já můžete procházet po stejných chodbách jako velikáni vašich vysněných oborů, protože je to krásné!

Mějte se krásně

Karolina

Česko-německý fond budoucnosti

Česko-německý
fond budoucnosti

Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds

Ahoj!

Pokud právě držíš v ruce jedno z našich čísel Zobáku dokořán, znamená to, že jsi buďto nadšenec našich akcí, člen Sojky, nebo možná obojí. V každém případě jsme rádi, že jsi s námi! Příprava našich akcí vyžaduje spoustu práce, která začíná už dlouho před samotným začátkem. Ale kde se to všechno rozbíhá? Prvním krokem je zajistit potřebné finance. Proto máme partnery, kteří nám pomáhají tyto prostředky získat. Dnes bych vám rád představil jednoho z nich!

Českoněmecký fond budoucnosti (ČNFB) je významná organizace, která vznikla jako výsledek dlouholetého úsilí o zlepšení česko-německých vztahů. Fond byl založen na základě česko-německé deklarace z roku 1997, kterou podepsaly obě země s cílem překonat historické křivdy, podporovat vzájemné porozumění a spolupráci.

ČNFB má za cíl podporovat projekty, které přispívají k prohlubování česko-německé spolupráce a vzájemného porozumění mezi občany obou zemí. Právě proto také podporuje naši činnost. Díky ČNFB můžeme organizovat především velikonoční tábor OLA a vzdělávací seminář JAPA. Jejich podpora je pro nás tedy více než klíčová!

Podpory ze strany ČNFB si velmi vážíme a usilujeme o to, abychom si udrželi pozitivní vztahy. Spolupracujeme již několik let a dovolím si říci, že naše vztahy jsou velmi dobré.

Děkujeme Fondu za jejich cennou podporu!

Nick

Penicilin

Pro mě nejzajímavějším vynálezem je objevení penicilinu, ať už protože může naše medicína kvůli jeho objevu být na aktuální úrovni, ale hlavně kvůli příběhu jak byl objeven. 😊

Vynález penicilínu, jednoho z nejvýznamnějších objevů moderní medicíny, zásadně ovlivnil boj proti bakteriálním infekcím. Penicilin objevil skotský bakteriolog Alexander Fleming v roce 1928. Příběh jeho objevu začal, když Fleming nechal několik Petriho misek s bakteriálními kulturami neúmyslně otevřené. Po návratu z dovolené si všiml, že v jedné z misek se objevila plíseň, která zničila okolní bakterie. Plíseň identifikoval jako druh rodu *Penicillium*, a látka, kterou produkovala, byla pojmenována penicilin. Fleming okamžitě rozpoznal potenciál penicilínu jako antibakteriální látky, ale jeho výzkum měl limity – izolovat a produkovat penicilin ve velkém množství bylo obtížné. Teprve během druhé světové války tým vědců, včetně Ernesta Borise Chaina a Howarda Waltera Floreyho, vyvinul metody pro masovou výrobu penicilínu. Tento objev se ukázal být klíčový pro léčbu zraněných vojáků a civilistů, čímž zachránil nespočet životů.

Penicilin se stal prvním široce dostupným antibiotikem, které dokázalo účinně léčit nemoci jako zápal plic, streptokokové infekce a syfilis. Tento vynález znamenal revoluci v medicíně, protože před jeho objevením nemoci způsobené bakteriemi často vedly k smrti. Díky penicilínu a jeho následovníkům začala éra antibiotik, která dodnes zásadně přispívá k léčbě infekčních chorob.

Kryštof

Muay Thai

Strávit týden v Krkonoších na soustředění Muay Thai byl jeden z těch zážitků, na které se jen tak nezapomíná. Kombinace thajského boxu, krásné horské přírody a úžasné party lidí přinesla neuvěřitelné spojení fyzické dřiny a odpočinku, jaké jsem doposud nezažil.

Krkonošská krajina nám poskytla ideální kulisu pro tréninky. Hory s jejich svěžím vzduchem, zelenými lesy a horskými potoky byly perfektní pro regeneraci mezi náročnými lekceci. Každý den jsme pilovali techniku, zlepšovali výdrž a odolnost, ale i mentální koncentraci. Tréninky probíhaly nejen v tělocvičně, ale občas také venku. Cvičit kopy, údery a klinče na louce obklopené majestátními horami byl nepopsatelný pocit.

Kromě tvrdé práce byl ale dostatek času na relaxaci a užívání si prázdninové atmosféry. Po tréninku jsme často vyráželi na procházky, koupali se v horských jezírcích nebo si užívali večery. Příroda nám dodávala klid a sílu, což bylo přesně to, co jsme po fyzickém vypětí potřebovali.

Jedním z nejsilnějších momentů celého soustředění bylo vytváření přátelství. V týmu, kde každý sdílí vášně pro bojové sporty, vznikala přirozená soudržnost. Vzájemně jsme se podporovali a motivovali, ať už během náročných tréninků, nebo při večerních povídáních o zážitcích.

Týdenní soustředění Muay Thai v Krkonoších tak nebylo jen o fyzické zátěži, ale i o nalezení rovnováhy, vnitřní síly a propojení s přírodou. Tento prázdninový zážitek mi dal nejen nový pohled na trénink, ale také příležitost odpočinout si, načerpat nové síly a odnést si vzpomínky na krásné letní dny. - Adam

Vládnout nebi

Od nepaměti lidé vzhlíželi k nebi a pozorovali ptáky, jak poletují, a přáli si se také vznést k obloze a vidět zemi z výšky. A vždy se o to někdo pokoušel. Poprvé se to ovšem podařilo bratrům Wrightovým 17.12.1903 v Severní Karolíně v USA. Tehdy uletěli ve vlastnoručně postaveném letadle celých 260 metrů! Bohužel letadlo nevydrželo přistání a už nikdy neletělo.

Během druhé světové války hrála letadla výrazně větší roli, především v boji o Lamanšský průliv. Avšak příběh, který se odehrál 20. 12. 1943, ukazuje, že lidskost vyhrává i uprostřed války. Charles Brown (USA) se ve svém těžce poškozeném bombardéru vracel z náletu na Brémy do Anglie, když ho dostihl němec Franz Stigler s úmyslem ho zneškodnit. Když však Stigler uviděl zubožený stav bombardéru a jeho posádky, slitoval se nad nimi a doprovodil je ve formaci až k Severnímu moři, kde Brownovi zasalutoval a vrátil se do Německa. Díky Stiglerovi se bombardéru dostalo jisté ochrany, protiletectvé hlídky si totiž nepřátelského letadla všimly, ale kvůli Messerschmittu po jeho boku jej nesestřelily. Brown a Stigler se v roce 1990 opět potkali, tentokrát jako přátelé.

Letadla se od té doby dostala daleko. Oblohu teď křížují obři jako Boeing 747 a Airbus 380, avšak fascinace nikdy nekončí.

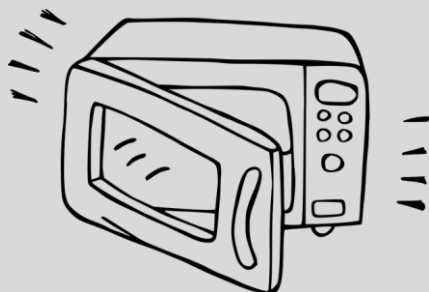

Verča

Zajímavé fakty o vynálezech

Mikrovlnná trouba byla vynalezena náhodou. Inženýr Percy Spencer pracoval na radaru a zjistil, že mikrovlny mohou zahřát potraviny, když si všiml, že mu v kapse roztál čokoládový bonbón.

Bramborové chipsy: Bramborové chipsy byly vynalezeny, když se jeden kuchař naštvál na zákazníka, který si stěžoval, že jsou brambory příliš tlusté. Kuchař, George Crum, nakrájel brambory na tenké plátky, osmažil je a posolil, což se zákazníkovi nakonec velmi líbilo.

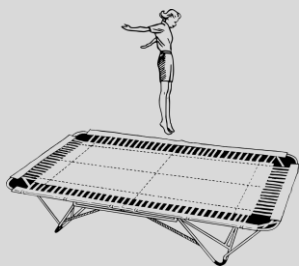
Žvýkačka: Moderní žvýkačka vznikla díky experimentům s latexem. Thomas Adams pracoval s přírodním latexem zvaným chicle a zjistil, že je vhodný k žvýkání, ale nepoužitelný pro výrobu gumy do bot, což byl původní záměr.

Instantní káva: Instantní káva byla poprvé vyrobena japonským chemikem Satori Kato v roce 1901. Původně byla vytvořena pro rychlou přípravu kávy na cestách, ale dnes je neodmyslitelnou součástí mnoha domácností.

Wi-Fi: Technologie Wi-Fi byla vyvinuta díky práci australské organizace CSIRO na experimentálním radaru. Vědci se snažili vylepšit radarovou technologii, a nakonec vytvořili základ pro bezdrátovou komunikaci, jak ji známe dnes.

Ježek v kleci: Tento český hlavolam byl vynalezen českým autorem Jaroslavem Foglarem jako součást jeho příběhů o Rychlých šípcech. Postupem času se stal populárním a dnes je známým symbolem české kultury.

Trampolína: Trampolína byla vynalezena George Nissenem a Larry Griswoldem v roce 1936. George dostal nápad na trampolínu při sledování akrobatů v cirkuse a chtěl vytvořit zařízení, které by jim umožnilo provádět více triků.

Sluneční brýle: Původní sluneční brýle nebyly vynalezeny k ochraně před sluncem, ale aby soudci v Číně ve 12. století zakryli své výrazy při výsleších. Byly vyrobeny z plochých kousků křemene, které snižovaly lesk a nepropouštěly mnoho světla.

Parní stroj: První skutečně efektivní parní stroj byl vynalezen Jamesem Watem v roce 1769. Tento stroj způsobil průmyslovou revoluci, umožnil masovou výrobu a změnil dopravu díky parním lokomotivám a lodím.

Morseovka: Morseova abeceda, používaná pro telegrafii, byla vynalezena Samuelem Morseem v roce 1837. Je zajímavé, že Morse záměrně vytvořil nejkratší kódy pro nejčastěji používaná písmena v angličtině, například „E“ je reprezentováno jednou tečkou.

••-•• -•- -•-••••• -••••• -•-••••• -•-•-•-•-

Recept na brownies

Ahojky, co myslíte, že považuji za chutné a nadčasové? No přece brownies! Je mnoho názorů, že předešly dobu a já si to myslím taky. Proto vám ukážu recept na moc dobré brownies:)

Na jeden střední plech budete potřebovat:

- 120g másla
- 180g hořké čokolády
- 2 vejce
- 120g třtinového cukru
- 80g mouky
- 25g kakaa
- půl lžičky prášku do pečiva
- špetka soli

Pokud máte připravené všechny ingredience, můžeme se vrhnout rovnou na postup:

1: Začneme tím, že si utřeme vejce společně s cukrem. Šleháme tak dlouho, dokud nám nevznikne nadýchaná pěna

3: Mezitím si prosejeme mouku a kakao přes síto, aby tam nebyly žádné hrudky

Rozpuštěnou čokoládu s máslem pomalu vmícháváme do vyšlehané pěny a důkladně promícháme. Pomalu přidáme prosetou mouku s kakaem a mixujeme nejlépe mixérem, dokud se všechno dohromady nespojí

2: Ve vodní lázni si rozpustíme čokoládu s kousky másla a pomalu mícháme

4: Hladké těsto dáme do formy vyložené pečícím papírem a pečeme na 180°C přibližně 25 minut. Poté necháme čokoládové brownies vychladnout venku a můžete je pak libovolně ozdobit, třeba nějak futuristicky:)

Tak to je vše, takhle jednoduché to bylo a já vám přeju, aby vám ty vaše upečené brownies také tak moc chutnaly. Nebojte se pochlubit vaším výtvořem na našem instagramu @sojkaspolekmladych.

Dobrou chuť! – Markét

Anni in Prag

Ahoj aus Prag!

Nachdem ich durch das Osterlager schon einige Ecken Tschechiens kennenlernen durfte, stand für mich diesen Sommer nun endlich auch die Hauptstadt Prag auf meinem Reiseplan!

Drei Tage lang hatte ich Zeit, die Stadt und ihre vielfältige Kultur und Geschichte zu entdecken: vom Nationalmuseum, über die John Lennon Wall bis hin zum Rathausturm. Als angehende Bibliothekarin durfte natürlich auch ein Blick in den barocken Lesesaal des Klementinums nicht fehlen!

Begleitet wurde ich dabei von schönstem August-Wetter – auch wenn sich 33 Grad dann doch ein wenig warm für einen Städtetrip herausstellten. Im Schatten und mit dem ein oder anderen Erfrischungsgetränk ließ es sich dann aber doch ganz gut aushalten :)

Zum Glück muss ich auch gar nicht lang warten, die Stadt wiederzusehen, denn zur MOG-Mitgliederversammlung im November geht es erneut nach Prag!

Liebe Grüße, Anni 😊

Anni v Praze

Poté, co jsem během velikonočního tábora poznala několik koutů České republiky, jsem letos v létě konečně měla na programu hlavní město Prahu!

Měla jsem tři dny na to, abych poznala město a jeho rozmanitou kulturu a historii: od Národního muzea přes zeď Johna Lennona až po radnici. Jako začínající knihovnice jsem si nemohla nechat ujít návštěvu barokní čítárny Klementina!

Doprovázelo mě to nejkrásnější srpnové počasí - i když 33 stupňů se na výlet do města ukázalo jako trochu teplo. Ale ve stínu a s jedním nebo dvěma osvěžujícími nápoji mi bylo docela dobře :)

Naštěstí nemusím dlouho čekat, až si město znovu prohlédnu, protože v listopadu se do Prahy vracím na členské shromáždění MOGu!

Zdraví Anni 😊

